

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מירב בן ארי

פ/5846/25

הצעת חוק תמיכה במימון פעילות ארגון נכי צה"ל ובתי הלוחם ובארגון נפגעי פעולות האיבה, התשפ"ה –

2025

הגדרות 1. בחוק זה –

"ארגון נכי צה"ל" – ארגון ששר הביטחון הכריז עליו כארגון יציג של נכים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט–1959 [נוסח משולב]¹;

"ארגון נפגעי פעולות איבה" – ארגון ששר העבודה הכריז עליו כארגון יציג לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל–1970²;

"הארגונים" – ארגון נכי צה"ל וארגון נפגעי פעולות איבה;

"בתי הלוחם של ארגון נכי צה"ל" – מרכזי שיקום, ספורט, תרבות וחברה ייעודיים לנכי צה"ל, המצויים בבעלות הארגון, ומסייעים להליך השיקום של נכי צה"ל ובני משפחותיהם, לרבות באמצעות טיפולי פיזיותרפיה והידרותרפיה בבריכות ומכוני כושר ייחודיים ומתקדמים;

"גופי ארגון נכי צה"ל" – מטה ארגון נכי צה"ל וכן מחוזות הארגון ובתי הלוחם של הארגון;

"פעילות ארגון נפגעי פעולות איבה" – פעילות הארגון בנוגע לכל תחומי חייהם ורווחתם של נפגעי פעולות איבה ובני משפחותיהם, לרבות סיוע סוציאלי לחברי הארגון, מתן מלגות, תלושי מזון לנזקקים, סיוע בסידור ביטוח סיעודי וביטוחי חיים, ארגון אירועי תרבות ופנאי, הפקת טקס יום הזיכרון הממלכתי לזכר נפגעי פעולות האיבה בהר הרצל וייצוג נפגעי האיבה בוועדות הכנסת;

"התקציב הממוצע" – התקציב הממוצע של כל ארגון, לפי העניין, בשנים 2023 עד 2025;

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 276.
² ס"ח התש"ל, עמ' 126.

"השרים" – שר הביטחון ושר העבודה.

2. תמיכה במימון פעילות הארגונים
- (א) אוצר המדינה יתמוך בפעילות הארגונים ובכלל זה בעלויות התפעול שלהם, וכן בעלויות התפעול של גופי ארגון נכי צה"ל בשיעור שלא יפחת מ-50% מהתקציב הממוצע או מסך של 125,300,000 שקלים חדשים לארגון נכי צה"ל ו-5,000,000 שקלים חדשים לארגון נפגעי פעולות איבה, לפי הנמוך מבניהם; השתתפות המדינה כאמור תיקבע בחוק התקציב השנתי כהגדרתו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.³
- (ב) תמיכת אוצר המדינה תועבר לארגונים בתחילת כל שנת כספים, בכפוף להגשת דין וחשבון שנתי כאמור בסעיף 6 לעניין שנת הכספים שקדמה לשנה שבעדה משולמת תמיכה.
3. הצמדה למדד
- סכום התקציב הממוצע והסכומים הנקובים בסעיף 2(א) יעודכנו אחת לחמש שנים, ב-1 בינואר של כל שנה חמישית (להלן – יום העדכון), לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לפני יום העדכון לעומת המדד שפורסם לפני יום העדכון הקודם.
4. פטור ממסים
- (א) דין הארגונים כדין המדינה לעניין תשלום מסים.
- (ב) על אף האמור בכל דין, כל עסקה של הארגונים וכל נכסיהם פטורים מכל אגרה, ארנונה או תשלום חובה אחר המשתלמים למדינה או לרשויות המקומיות.
5. ביצוע ותקנות
- השרים ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות לביצועו.
6. חובת דיווח
- הארגונים יכינו דין וחשבון שנתי על פעולותיהם בנוגע לשימוש שנעשה בכספי התמיכה, לרבות עלויות האחזקה של בתי הלוחם, ויגישו אותו לשרים ולוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אחת לשנה בתחילת כל שנת כספים לגבי השנה שקדמה לה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ארגון נכי צה"ל הוא עמותה ללא מטרת רווח הפועלת כארגון היציג של נכי צה"ל מכוח חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב], מאז 1965. ייחודו של הארגון הוא בכך שחבריו לא בחרו להצטרף אליו – הם נפצעו בעת שירותם הצבאי ונושאים בגופם ובנפשם את תוצאות המאבק על הקמת המדינה וביטחונה. כיום מונה הארגון למעלה מ-53,000 חברים, וצפויים להצטרף אליו אלפים נוספים בעקבות מלחמת חרבות ברזל. עם השנים הובן כי תהליך השיקום אינו מסתיים בבית החולים, אלא נמשך לאורך חיי הנכה ודורש מענה רפואי, נפשי וחברתי שלם. הארגון הוקם על ידי פצועי מלחמת השחרור כדי למלא את חובת השיקום, ובמהלך השנים השקיע מכספי החברים ותרומות בהקמת מחוזות

³ ס"ח התשמ"ה, בעמ' 60.

וחמישה בתי לוחם ברחבי הארץ – מרכזים שיקומיים, חברתיים ותרבותיים אשר ללא ספק שינו את פני השיקום בישראל ומהווים דגם ייחודי ברמה בין-לאומית. מערכת זו, שהוקמה ונבנתה בידי נכי צה"ל עצמם, החליפה במובנים רבים את תפקיד המדינה, והצליחה להחזיר אלפי נכים לחיים פעילים, משפחתיים ותעסוקתיים. כיום, חרף העלייה המשמעותית בהוצאות בעקבות מלחמת חרבות ברזל – מ-204 מיליון שקלים חדשים בשנת 2023 ל-319 מיליון שקלים חדשים בשנת 2025 – המדינה משתתפת במימון הארגון בשיעור קבוע ונמוך של כ-30% בלבד, בעוד עיקר התקציב מגיע מדמי חבר ותרומות.

ארגון נפגעי פעולות האיבה הוא עמותה ללא מטרת רווח המוכר כארגון היציג של נפגעי האיבה בישראל מאז 1998, ופועל לשיפור רווחתם של זכאי תגמולי איבה. הארגון מייצג את כלל אוכלוסיית הנפגעים – כולל נכי איבה, אלמנות, יתומים והורים שכולים – ומעניק מגוון שירותים בתחומי הרווחה, הבריאות, הסיוע המשפטי והחברתי, גם למי שאינם חברים בו. הארגון שותף באירועים ממלכתיים כמו יום הזיכרון לנפגעי האיבה ויום ההוקרה, ופועל בתיאום עם משרדי הממשלה. תקציבו עומד על כ-10 מיליון שקלים חדשים בשנה לפי נתונים משנת 2023, ורובו ממומן מדמי חבר.

מוצע לקבוע שמדינת ישראל תיקח חלק גדול יותר באחריות לשיקום נכי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה, ותגדיל את שיעור התמיכה עד לכ-50% מתקציב הארגונים. כמו כן מוצע כי אחת לחמש שנים התמיכה תוצמד למדד המחירים לצרכן. בנוסף, מוצע להשוות את דין הארגונים בתשלומי מיסים לדין המדינה, ובכך לפטור אותם מתשלומי מיסים, אגרות וארנונה. הארגונים ידווחו לשר הביטחון, לשר העבודה, ולוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, אחת לשנה, על השימוש שנעשה בכספי התמיכה.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת רם בן ברק וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3004), על ידי חבר הכנסת אופיר כץ (פ/24/3281) ועל ידי חברת הכנסת אורלי לוי אבקסיס (פ/24/3484) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת רם בן ברק (פ/25/1213), על ידי חברת הכנסת שרון ניר וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/5273) ועל ידי חבר הכנסת יוראי להב הרצנו וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/5434).

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת אופיר כץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/5822).

הצעת החוק זהה לפ/25/5822 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ח באייר התשפ"ה (26.05.2025)